

Handläggare
Susanna Nyttell
Telefon: 0850815029

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2020-06-11

Stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2020/410

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Sammanfattning

Utifrån ett uppdrag i budget 2020 har stadsledningskontoret, i samarbete med berörda nämnder, tagit fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag. Riktlinjerna ska vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag och innehåller ett demokrativillkor som nämnderna ska föra in i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av förenings- och kulturbidrag. De föreslagna riktlinjerna anger även vilka uppgifter ansökningar om förenings- och kulturbidrag ska innehålla i övrigt, och ger stöd vid bedömning av ansökningar.

Förvaltningen ser positivt på det förslag till stadsövergripande riktlinjer för förenings- och kulturbidrag som har tagits fram. Riktlinjerna är tydliga och ger ett bra stöd vid bedömningar av ansökningar. Förvaltningen kommer att se över sina riktlinjer för föreningsbidrag för att säkerställa att de överensstämmer med de stadsövergripande riktlinjer för förenings- och kulturbidrag som nu föreslås, när de har antagits. Förvaltningen har ett par synpunkter på de föreslagna riktlinjerna.

Bakgrund

I stadens budget för 2020 anges att kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ska ta fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag som möter stadens demokrativillkor. Under 2019 har stadsledningskontoret samrått med SLK:s juridiska avdelning, arbetsmarknadsförvaltningen, idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, samt stadsdelsförvaltningarna Skärholmen och Spånga-Tensta. Detta har resulterat i de stadsövergripande riktlinjer som nu föreslås. Förslaget har skickats ut på remiss till ett antal

facknämnder och alla stadsdelsnämnder. Remissvaret ska vara KF/KS kansli tillhanda senast 2020-09-01.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen och har behandlats i förvaltningsgruppen 2020-06-04.

Ärendet

I stadens riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism framgår att inga stöd i form av ekonomiska bidrag skall ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

Stadsledningskontoret skriver i sitt tjänsteutlåtande att de nu föreslagna riktlinjerna har tagits fram för att säkerställa att bidrag inte ges till föreningar/organisationer som har en verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas grundläggande fri- och rättigheter. De stadsövergripande riktlinjerna som föreslås ska vara ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag. Nämndernas egna riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag förtydligar syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

Enligt de föreslagna riktlinjerna ska alla berörda nämnder föra in ett demokrativillkor i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av förenings- och kulturbidrag. Det villkor som formulerats är att bidrag inte ska lämnas till en förening/organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Det anges även i förslaget att det i alla berörda nämnders riktlinjer för hantering av föreningsbidrag ska vara tydligt att det är en förutsättning att föreningen/organisationen uppfyller demokratikravet för att få bidrag, och att föreningen/organisationen kan bli återbetalningsskyldig om villkoret inte uppfylls.

De föreslagna riktlinjerna innehåller även ett avsnitt som beskriver hur demokrativillkoret ska säkerställas, och vad som i övrigt ska kontrolleras i samband med ansökan om bidrag. Berörda nämnder ska i sin ansökan om föreningsbidrag införa ett villkor där sökande ska intyga att verksamheten är förenlig med demokrativillkoret. Om det under handläggningstiden framkommer information om att en förening/organisation brister angående demokrativillkoret, ska föreningen/organisationen få tillfälle att bemöta uppgifterna.

I de föreslagna riktlinjerna beskrivs vilket ansvar en ansökande förening/organisation har för sina företrädares och medlemmars agerande, samt för inbjudna föreläsare och samarbetsorganisationer. Det ges även exempel på agerande som ska anses strida mot samhällets grundläggande värderingar. Det understryks att ett demokrativillkor inte ska ses som en begränsning av yttrandefriheten. Stadsledningskontoret skriver att ”en förening/organisation kan fritt yttra sig i olika frågor, men staden ska inte ge stöd till opinionsbildning som syftar till att underminera demokratins grundläggande principer”

Enligt förslaget ska en förening/organisation som har brutit mot demokrativillkoret ändå kunna få bidrag om det finns särskilda skäl för det, till exempel att föreningen/organisationen har tagit avstånd från agerandet eller har vidtagit adekvata åtgärder för att säkerställa att agerandet inte upprepas.

De föreslagna riktlinjerna ger även stöd vid bedömning av ansökningar om förenings- och kulturbidrag, och det finns ett avsnitt om beslut, uppföljning och återbetalning. Slutligen finns en rutin för svårbedömda ärenden. I dessa fall finns möjlighet att samråda med stadsledningskontoret inför beslut, om förvaltningschefen bedömer att ett ärende bör ses ur ett stadsövergripande perspektiv, eller av annan anledning önskar det.

Stadsledningskontoret framhåller att de föreslagna riktlinjerna stödjer arbetet med att uppnå två av Stockholms stads verksamhetsmål: mål 2.4, ”Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring” och mål 3.2, ”Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.” Enligt stadsledningskontorets bedömning kommer riktlinjerna inte att få några konsekvenser gällande befintlig organisation eller ekonomi i form av ökade driftskostnader.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på det förslag till stadsövergripande riktlinjer för förenings- och kulturbidrag som har tagits fram. Riktlinjerna är tydliga och ger ett bra stöd vid bedömningar av ansökningar. Det är viktigt att alla nämnder som fördelar förenings- eller kulturbidrag har gemensamma riktlinjer och rutiner för att säkerställa att inga bidrag ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning fördelar årligen föreningsbidrag till ideella föreningar som bedriver verksamhet i stadsdelsområdet. År 2020 inkom 32 ansökningar och 30 föreningar beviljades bidrag om totalt 849 807 kr. Förvaltningens riktlinjer för föreningsbidrag antogs av stadsdelsnämnden i december 2015. I riktlinjerna anges ett antal kriterier för att en förening ska kunna beviljas bidrag. Ett av kriterierna är att föreningen ska ha antagna stadgar som också visar att föreningen har en demokratisk uppbyggnad. I riktlinjerna anges även att verksamheterna som beviljas bidrag ska främja jämställdhet, delaktighet, lika rättigheter och folkhälsa.

Verksamheterna ska också genomsyras av de demokratiska värderingar som råder i samhället. Föreningarna som beviljas bidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens policy i principiella frågor som bygger på jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och frihet från våld och diskriminering. Förvaltningen kommer att se över sina riktlinjer för föreningsbidrag för att säkerställa att de överensstämmer med de stadsövergripande riktlinjerna för förenings- och kulturbidrag när dessa har antagits.

Förvaltningen har följande synpunkter på förslaget till stadsgemensamma riktlinjer:

I avsnittet om vilka uppgifter som en ansökan om föreningsbidrag ska innehålla står att personnummer ska begäras in för samtliga firmatecknare. Enligt dataskyddslagstiftningen GDPR är personnummer en extra skyddsvärd personuppgift och får endast begäras in om det är klart motiverat. Förvaltningen bedömer att personnummer i regel inte är nödvändigt för att kunna handlägga ansökningar om föreningsbidrag, och anser därför att denna punkt bör flyttas till nästa rubrik, ”Utöver ovan information kan även följande information inhämtas”.

I avsnittet ”Bedömning av ansökan” står att en bedömningsgrund är att ”alla projektets/verksamhetens faser är väl beskrivna och kvalitativa (förberedelse, genomförande, uppföljning, utvärdering).”

Förvaltningen anser att detta endast bör krävas i de fall där det bedöms vara relevant och rimligt i förhållande till den ansökande föreningen och dess verksamhets karaktär. Om det exempelvis handlar om en pensionärsförening som ansöker om verksamhetsbidrag för att genomföra fikaträffar, boulespel och liknande så anser förvaltningen inte att det är rimligt eller relevant att begära att de ska beskriva ”alla projektets/verksamhetens faser” på den detaljnivå som anges i de föreslagna riktlinjerna.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Jonas Ransmyr
Avdelningschef

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
2. Riktlinjer avseende förenings- och kulturbidrag - demokrativillkor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2020-05-20
Jonas Ransmyr, Avdelningschef	2020-05-20